

25. februar 2026

Høring – Restaureringsprojekt i Albæk i Elling Å

Frederikshavn Kommuner fremmer hermed restaureringsprojektet for Albæk nær Elling Å. Restaureringen består i at udlægge gydebanker og skjulesten.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Vandområdeplanerne har Frederikshavn Kommune valgt at fremme restaureringsprojektet for Albæk nær Elling Å, vandområde nr. 07941_a.

Projektet har til formål at forbedre de fysiske betingelser for vandløbets dyr og planter. Detailprojektet med kort over gydebankerne og skjulestenenes placeringer er vedhæftet i bilaget.

Albæk er grænsevandløb mellem Frederikshavn og Hjørring Kommune, hvorfor projektet skal i høring i begge kommuner.

Foroffentlighed

Kommunen sender hermed restaureringsprojektet i forhøring på kommunernes hjemmesider i 8 uger, før sagen vil blive behandlet.

Kopi til:

Lodsejer
Hjørring Kommune
Slots- og kulturstyrelsen og fortidsmindekontoret, cfk@slks.dk
DN- Frederikshavn, dnfrederikshavn-sager@dn.dk (afgørelser og planer)
DOF- Hovedkontoret, natur@dof.dk
DOF-Nordjylland, frederikshavn@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Hovedkontoret, post@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Torben Hansen tha@sportsfiskerforbundet.dk
Lokalt vandløbsteam, skagerak@sportsfiskerforbundet.dk
Elling Å og omegns lystfiskerforening, Kim Larsen. formandlfo@gmail.com

Har du spørgsmål eller vil besvare brevet

Brug svarmuligheden i e-Boks eller Virk.dk, hvis du har modtaget brevet digitalt.

Har du ikke digital adgang, kan du:

1. skrive til Frederikshavn Kommune, Rådhus Allé 100, 9900 Frederikshavn
2. ringe til det direkte nummer eller til kommunens hovednummer
3. henvende dig i Borgerservice i Frederikshavn, Sæby eller Skagen
- dog ikke onsdag

Oplys *altid* sagsnummeret, som du kan se i højre kolonne.

Med venlig hilsen

Mikkel Hostrup Christensen (MKCH)

Biolog

Detailprojekt o7941_a Albæk (Elling Å)

Vandområdeplan Jylland-Fyn (2015-2021)

HAV & FISK

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Fiskeristyrelsen

Den Europæiske Union
Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

Kolofon:

Frederikshavn Kommune og Limfjordssekretariatet
2021

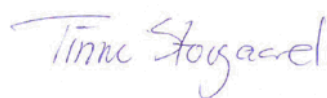
Udført af Frederikshavn Kommune i samarbejde med Limfjordsrådets sekretariat i forbindelse med gennemførelse af indsats i Vandområdeplan Jylland-Fyn (2015-2021) i hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Side2/11

Rapporten beskriver en forundersøgelse og skitseprojektering for indsats for vandområde o7941_a i Vandplanområdeplan 2015-2021.

Indeholder data fra Geodatastyrelsen.

Forsidefoto: Albæk, er et tilløb til Skærum og Elling Å, hvor restaurering ved "udlægning af groft materiale med træplantning" kan skabe målopfyldelse.

19-05-2021

Dato & underskrift

Indholdsfortegnelse

Side3/11

1. Vandplanindsats	4
Detailprojekteringens anvendelse og formål	4
Vandplanindsats	4
Oversigtskort - placering af indsats	4
2. Beskrivelse af vandløbet	5
Opland og hydrologi	5
Nuværende tilstand og fysiske forhold	5
3. Detailprojektering og arbejdsbeskrivelse	7
Detailprojekt og arbejdsbeskrivelse	7
4. Berørte lodsejere og deres holdning	10
5. Konsekvensvurdering	10
Biologi	10
Afvandingsforhold	10
Kulturhistoriske interesser	10
Tekniske anlæg og installationer	10
Afværgeforanstaltninger	10
6. Opsummering for det videre arbejde	11
Realisering	11
Tilladelser og dispensationer	11

1. Vandplanindsats

Side4/11

Detailprojekterings anvendelse og formål

Detailprojekteringen og opgavebeskrivelsen har til formål at lave en detaljeret anlægsbeskrivelse, som entreprenører kan bruge som grundlag for at give tilbud og senere realisere indsatsen efter. Detailprojektet indeholder desuden de oplysninger, der er nødvendige i forhold til myndighedsbehandling af projektet.

Relevante elementer fra forundersøgelsen inddrages i detailprojekteringen, mens en stor del af baggrunden for indsatsen og løsningen kun findes i forundersøgelsesrapporten.

Hvis der er ændringer eller nye tiltag ift. Forundersøgelsesrapporten, så gennemgås disse også i detailprojekteringen sammen med en opdateret konsekvensvurdering.

Vandplanindsats

Vandområde 07941_a, Albæk, er en del af Elling Å vandsystem, som løber til Kattegat.

Vandområdet er omfattet af Vandområdeplan Jylland-Fyn (2015-2021).

Detailprojekteringen omfattede restaureringsindsatserne:

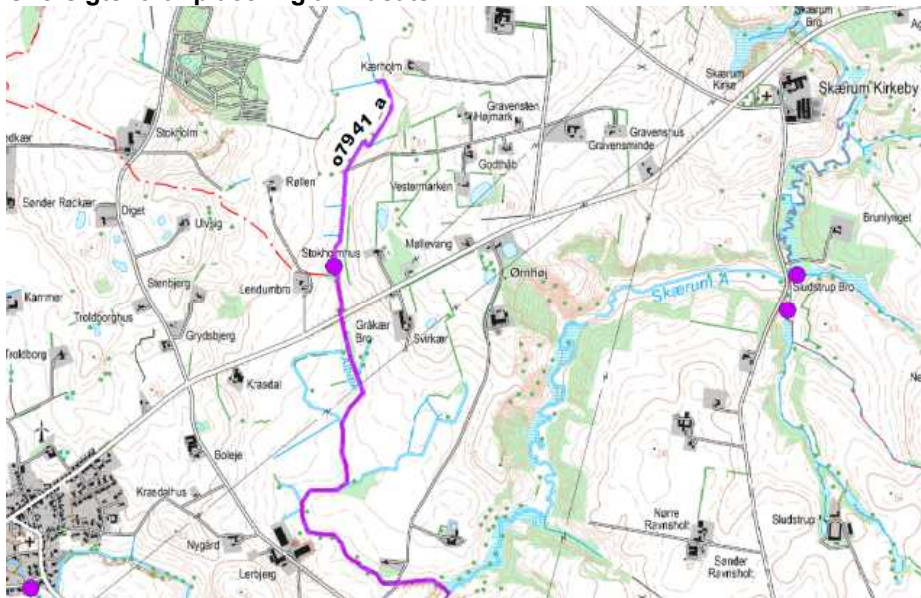
- Udlægning af groft materiale med træplantning

Under revisionen blev det afklaret, at træplantning ikke er nødvendigt, hvorfor det udgår af projektet. De fremtidige indsatser bliver derfor:

- Udlægning af groft materiale.

Foruden restaureringsindsatsen er der tidligere realiseret en spærring i form af en vejunderføring udpeget i Vandplan 1 (AAL-126). Derudover findes en spærring i vandområdet (AAL-434), som er undtaget for indsats i Vandplan 2. Denne spærring indgår derfor ikke i denne rapport.

Oversigtskort - placering af indsats

Oversigtskort der viser placeringen af vandområde 07941_a (lilla), der skal restaureres med virkemidlerne anført i afsnit 1.1. Spærringen (AAL-434) undtaget for indsats i Vandplan 2 er angivet med lilla punkt.

2. Beskrivelse af vandløbet

Opland og hydrologi

Vandområde o7941_a har en samlet længde på 3.020 m. Der findes desuden en række tilløb til vandområdet, som ikke er med i Vandområdeplanen.

Oplandsarealet er ca. 4,69 km² og vandføringen er ca. som angivet nedenfor.

Typevandføring	Afstrømning (l/s/km ²)	Albæk o7941_a ved udløb i Skærum Å (l/s)
Topografisk opland (km ²)		4,69
Medianminimum	4,0	18,8
Middel	9,8	46,0
Medianmaksimum	39	182,9

Karakteristiske vandføringer beregnet i projektområdet

Nuværende tilstand og fysiske forhold

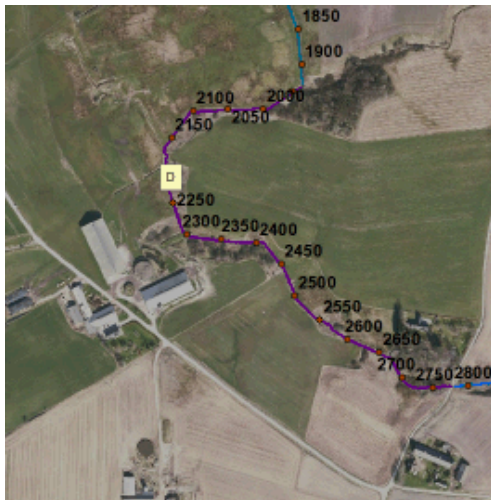
De fysiske forhold blev belyst i forundersøgelsen. Faldet i Albæk er generelt godt, mens den fysiske variation veksler i de mindre strækninger, som vist på kortet nedenfor.

Ovenstående kort viser opdelingen af vandområde o7947_a i 5 strækninger.

Detailprojekteringen vil foregå i strækning Strækning D, som beskrives nedenfor. De andre strækninger beskrives i bilaget.

Strækning D: Efter vandløbsknæk ved st. 1950 – Albækvej st. 2800

Kort over strækning D.

Strækning D er meget varierende ift. bund-, bredde og strømforhold. Dele af strækningen er præget af blød bund med forekomster af grus og planter (til venstre), mens andre dele kun har fint grus men med gode strømforhold (til højre).

På den øvre del af strækningen er der en blødere bund og ringere strømforhold. Fra st. 2200 har vandløbet igen god fysisk variation med skjulesten, gydegrus, strømvariationer og underskårne brinker. Dog er der nogle steder kun forekomster af fint grus, som ikke egner sig som gydemateriale. På den sidste del af strækningen løber vandløbet igennem et krat/skovområde med godt fald og dødt ved i vandløbet. Det gennemsnitlige fald på strækningen er ca. 4 ‰ mens gennemsnitsbredden er 1,1 m. Strækningen fremstår strækningen lysåben med undtagelse af enkelte træer. De ånære arealer er beskyttet § 3-mose og § 3-eng på den østlige side af vandløbet fra st. 2300-2600 m.

Ved gården, Lerbjerg, er den tidligere spærring AAL-126 fjernet af Hjørring Kommune i 2015. Spærringen bestod af en røroverkørsel ved gården med for stejlt fald. Dette fald er nu reduceret ved omlægning af røret.

3. Detailprojektering og arbejdsbeskrivelse

Side7/11

Detailprojekt og arbejdsbeskrivelse

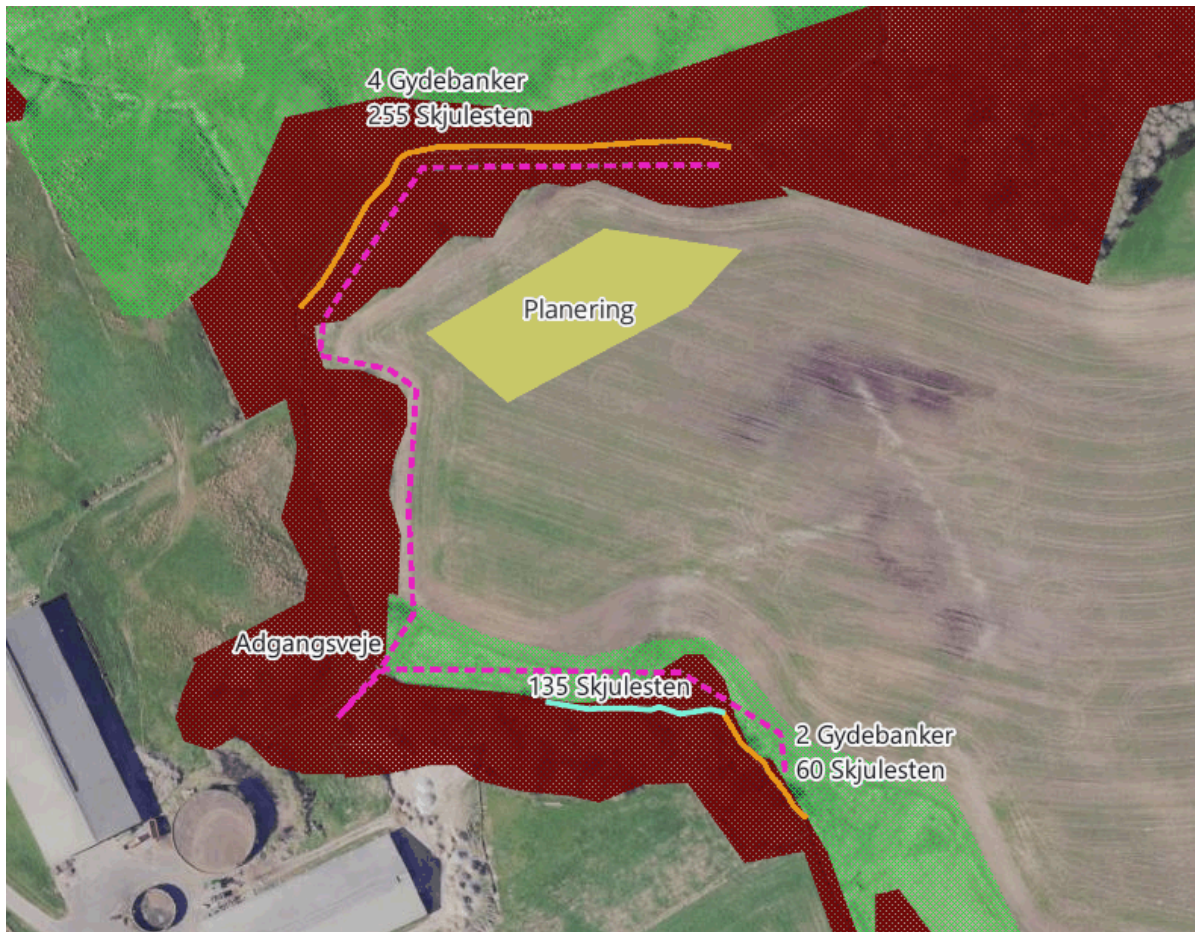
Detailprojekteringen tager afsæt i en forundersøgelse fra efteråret/vinter 2020 samt en revurdering i forår/sommer 2023, hvor lodsejerholdninger er undersøgt sammen med tekniske muligheder og planmæssige forhold.

I det følgende beskrives detailprojekteringen på de anlægstiltag, der er skitseret i forundersøgelsen. Beskrivelsen er opdelt i: forberedende arbejde, anlægsarbejde og afsluttende arbejde.

A) Forberedende arbejde

- **Førregistrering, lodsejeraftaler, fotodokumentation og LER-forespørgsel:** Entreprenøren skal afsætte tid til at fotodokumentere arbejdsområdets tilstand og koordinere tidspunkt for gennemførelse med lodsejere. Tekniske anlæg i projektområdet skal respekteres og må ikke beskadiges i forbindelse med projektet. Der skal altid foretages en graveforespørgsel i LER.dk inden igangsætning af gravearbejde.
- **Etablering af midlertidig oplagsplads:** Der kan være behov for at etablere oplag til stenmaterialer, der skal udlægges i vandløbet m.v. Entreprenøren skal aftale dette med lodsejere sammen med kommunen.
- **Etablering af arbejdsareal (herunder rydning og køreplader):** Det forventes ikke, at der skal ryddes før anlægsarbejdet. Områderne forventes at være kørefaste, men der kan være behov for at bruge køreplader på naturarealerne afhængigt af tidspunktet, hvor anlægsarbejdet udføres på. Entreprenøren skal dog selv vurdere begge dele i forbindelse med besigtigelse af området. Der må ikke efterlades dybe kørespor på § 3-beskyttede arealer. Entreprenøren skal desuden nedtage og genopsætte hegn i det omfang, det er nødvendigt for at sikre adgang til projektområdet.

Arbejdet skal tilrettelægges, så der tages hensyn til lodsejere og deres drift af marker, veje og ejendom i øvrigt. Dertil skal arbejdet udføres så skov og krat i mindst muligt omfang beskadiges ved arbejdet. Entreprenøren skal aftale nærmere om arbejdet med lodsejerne sammen med kommunen.

Kort over indsatserne. Adgangsveje til strækninger med indsatser er markeret med lilla linjer på kortet. §3-områderne mose og eng er markeret med hhv brun og grøn.

Indsatsområderne er markeret med grønne og orange linjeføringer og mulig planering kan ske i det gule område.

- **Specielle forhold ift. adgangsveje:** Der er adgang til arealet via ejendommen ved Bolejevej 49, hvor en overkørsel kan benyttes til at opnå adgang til marken, hvor der køres på den sydøstlige side af vandløbet. Da der er registreret §3 tæt på vandløbet skal ruten planlægges med kommunens naturmyndighed.
- **Udlægning af groft materiale:** Indenfor Station 1990 og 2160 samt Station 2410 og 2450 udlægges der hhv. 4 og 2 gydebanker efter stokkemethoden som beskrevet i DTU Aqua's vejledning "Sådan laver man gydebanker for laksefisk" for at imødekomme faldet. Bankerne skal være 10 meter lange, 1 meter brede og 30 cm høje. De præcise placeringer aftales i forbindelse med realiseringen.

Der udlægges i snit 1,5 sten pr. løbende meter inden for Station 1990 og 2160 samt Station 2320 og 2450. Stenene skal udlægges rodet.

Side9/11

Der skal i alt udlægges 6 gydebanker og 450 skjulesten. I tabellen på næste side opsummeres indsatserne.

- **Option - Brinkaffladning inkl. bortkørsel og udjævning:**

Mellem Station 1990 og 2160 er der tegn på ustabile brinker, hvilket kan sande gydebankerne til. Som afværgeforanstaltning kan brinkerne aflades, hvor der udlægges groft materiale. Det forventes, at der opgraves på max 40 meter af udlægningsstrækningerne, svarende til en jordmængde på max 20 m³.

Det opgravede materiale bortkøres til arealer udenfor § 3-beskyttelse, hvor det planeres i et lag på maksimalt 15 cm. Oplagsarealer ligger indenfor 500 m fra indsatsområderne. Arealer til udjævning aftales nærmere med lodsejer ved opstart. Tilbudsevalueringen vil indregne 40 m af optionen.

Arbejde	Specifikation	Mængde
Udlægning af grus	85 % nødder (16-32 mm) 15 % singels (32-64 mm)	24 m ³ (inkl. sikkerhedsfaktor på 1,3), svarende til ca. 37,4 ton.
Udlægning af sten	1,5 skjulesten pr. lbm (20 - 30 cm)	450 stk. eller ca. 15,3 m ³ (inkl. sikkerhedsfaktor på 1,3)
Brinkaffladning	Opgravning, bortkørsel og udjævning	Max 20 m ³

Oversigt over materialer til brug for projektet. Ved mængden af grus regnes der med en sikkerhedsfaktor, da der erfaringsmæssigt bruges mere end beregnet. Grus skal være blandet homogent og skal afspejle det naturlige flintindhold i området. Flint må ikke være skarpkantet.

C) Afsluttende arbejde

- **Reetablering af adgangsveje og arbejdsområde:** Områder til oplag, kørselsveje og selve arbejdsarealet skal reetableres, når projektet er afsluttet. Ryddede grene og træer skal bortskaffes medmindre andet aftales med lodsejer og tilsyn. Entreprenøren skal genopsætte evt fjernede hegn.

Entreprenøren skal afsætte tid til at få kommunens og lodsejers accept af reetableringen og reetableringen skal dokumenteres af entreprenøren.

- **Slutopmåling og levering af slutrapport:** Ved projektets afslutning skal entreprenøren opmåle projektstrækningen og levere dette i VASP-format. Opmålingsfiler leveres til bygherre sammen med en beskrivelse af det udførte arbejde inkl. periode for arbejdets udførsel, mængdemængder, der er benyttet, eventuelle justeringer i forhold til den beskrevne opgave og dialog med lodsejere.

4. Berørte lodsejere og deres holdning

Projektet berører to lodsejere. Begge lodsejere er kontaktet igen som en del af detailprojekteringen. Der er delvis lodsejeropbakning til projektets gennemførelse. Lodsejerne skal kontaktes inden opstarten af anlægsarbejde for at aftale kørsel og oplagsplaceringer m.m. og aftaler om erstatning. Oplysningerne gemmes af hensyn til GDPR, som internt notat i kommunen. Efter indgåelse af kontrakt om anlægsarbejdet, udleveres relevante kontaktoplysninger på lodsejere med den udførende entreprenør.

5. Konsekvensvurdering

Biologi

Gruset skal fungere som gydeområder for fisk og substrat for smådyr og ægte vandplanter.

Stenene skal udgøre skjul for fisk og vandløbsinsekter og skabe varierende strømforhold.

Der er ingen tilføjelse til konsekvensvurderingen i forundersøgelsen. Selve kørslen med tunge maskiner under selve realiseringen skal foretages under hensyntagen til naturarealerne. F.eks. ved at udføre arbejdet i en tør periode eller en periode med frost. Desuden skal entreprenøren bruge køreplader eller fordele kørslen, så der ikke laves dybe kørespor. Hvis der er store tuedannelser, må der ikke køres på de pågældende naturarealer.

Afvandingsforhold

Der er ingen tilføjelse til konsekvensvurderingen i forundersøgelsen.

Kulturhistoriske interesser

Der er ingen tilføjelse til konsekvensvurderingen i forundersøgelsen. Hvis der findes kulturhistoriske spor i anlægsfasen, skal der rettes henvendelse til tilsynet og Vendsyssel Historiske Museum.

Tekniske anlæg og installationer

Der er ikke foretaget en LER-forespørgsel som en del af detailprojekteringen, da projektet har begrænset gravearbejde. Entreprenøren skal selv foretage en LER-forespørgsel i LER før gravearbejdet påbegyndes. Hvis entreprenøren alligevel rammer ledninger, skal tilsynet, ledningsejer og lodsejer kontaktes omgående.

Afværgeforanstaltninger

Der er ingen afværgeforanstaltninger af tilføje.

6. Opsummering for det videre arbejde

Side11/11

Realisering

På baggrund af denne detailprojektering indstilles, at der søges om realisering af projektet. Der gøres dog opmærksom på, at projektet ikke kan gennemføres med fuld lodsejeropbakning.

Projektet er væsentligt og nødvendigt for at sikre gode fysiske forhold, der kan skabe målopfyldelse for fisk, som er det kvalitetselement, der i dag har manglende målopfyldelse.

Projektet kræver inddragelse af lodsejerne om, hvornår og hvordan projektet kan gennemføres mest hensigtsmæssigt. Den endelige koordinering skal ske i forbindelse med gennemførelsen.

Tilladelser og dispensationer

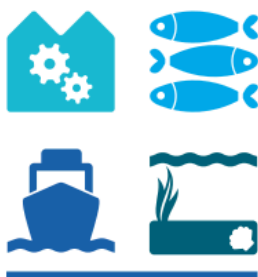
Det vurderes, at der er behov for en række tilladelser og dispensationer i forbindelse med projektet.

Oversigt over nødvendige tilladelser/dispensationer:

- Dispensation efter Naturbeskyttelseslovens § 3.
- Tilladelse til restaurering af vandløb i henhold til Vandløbslovens bestemmelser.
- Screening efter miljøvurderingsloven

Det vurderes, at de nødvendige tilladelser kan opnås.

HAV & FISK

Den Europæiske Union
Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Fiskeristyrelsen